

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Т. Делийски, д.м.н. Ръководител катедра „Сестрински хирургични грижи“
към ФЗГ на МУ-Плевен

на дисертационен труд
**„ТЪКАННИ ЛЕПИЛА
ПРИ ФЕЙСЛИФТИНГ“**

на д-р **Спартак Стоянов Милев**

за присъждане на научна и образователна степен „Доктор“ по
научна специалност 7.3 – медицина

Научен ръководител: Доц. д-р Албена Златарева, дм

Научен консултант: Проф. д-р Никола Колев, дмн

Дисертационният труд е обсъден и одобрен за публична официална защита на Катедрен съвет на Катедра „Обща и оперативна хирургия“ на МУ - Варна и съгласно Заповед Р-109-179 / 29.05.2019 год. на Ректора на МУ „Проф. д-р. Параскев Стоянов“- Варна е одобрен за публична защита.

Темата на дисертационния труд е съвременна и дисертабилна. Естетичната медицина е развиваща се клинична подспециалност и научните изследвания са насочени към използването на процедури, целящи подобряване на удовлетвореността на пациентите от техния външен вид. Естетичната хирургия е съществен компонент на пластичната хирургия на лицето и тялото. Козметичната хирургия на лицето въздейства върху живота на хората по различни начини. По-голяма част от пациентите, подложени се на лифтинг с минимални промени, преминават леко възстановителния период и постигат пълна емоционална стабилност.

Дисертационният труд е представен в обем 120 страници и съдържа 17 таблици и 19 фигури. Литературният обзор е представен в обем 52 страници, цели и задачи – 2 страници, материал и методи – 4 страници, резултати – 19 страници и дискусия – 7 страници. Литературната справка включва 203 заглавия и е представена на 14 страници.

Изложението на **литературния обзор** притежава много добра познавателна стойност в оптимален обем и е съсредоточен върху следните главни теми: „Платична хирургия“, „Фейслифтинг“, „Тъканни лепила и приложението им при фейслифтинг“. Подробно са представени характеристиките, методите на приложение и особеностите при използването на тъканното лепило. Изтъкнато е значението на доброто познаване на техниките за фейслифтинг и раличните методи и подходи. Представени са историческото развитие и обща характеристика на пластичната хирургия, като е представен и обзор на вдовете фейслифтинг и особеностите при извършването им. Подробно са разгледани тъканните лепила и ролята им във фейслифтинга.

Дисертантът поставя ясно формулирана **цел**, а именно: да се сравнят пациентите, при които е приложен фейслифтинг с хирургичен шев и тъканно лепило и пациентите, при които фейслифтингът е проведен с хирургичен шев и дренаж. За постигането ѝ са поставени **три задачи**, които напълно отговарят на поставената цел, а именно:

1. Да се анализират **взаимовръзките между всички изследвани параметри** – степен на болка, възраст, кървене, отоци, продължителност на възстановителния период, поява на хематоми и некрози, както и наличие на субективни оплаквания (затруднена мимика, изтръпване, дискомфорт, опъване) при пациенти, при които е приложен фейслифтинг с хирургичен шев и тъканно лепило.

2. Да се анализират **взаимовръзките между всички изследвани параметри** – степен на болка, възраст, кървене, отоци, период на възстановяване, поява на хематоми и некрози, както и субективните оплаквания (затруднена мимика, изтръпване, дискомфорт, опъване) при пациентите, при които е приложен фейслифтинг с хирургичен шев и дренаж.

3. Да се сравнят двете групи пациенти и да се анализира ролята на употребата на тъканно лепило Tissucol – Baxter, за постигане на по-голяма удовлетвореност на пациентите от извършени-те хирургични процедури.

Трудът на Д-р Милев е реализиран в *Клиниката по пластична хирургия* към МБАЛ „Скинсистемс“ – село Доганово. Пациентска популация обхваща 85 пациента, подложили се на естетична процедура фейслифтинг в Клиниката през периода 2010-2017 година. При 50 от тях е извършен фейслифтинг с хирургичен шев и тъканно лепило – Tissucol, и при 35 е приложен фейслифтинг с хирургичен шев и дренаж. Резултатите от анализа на леченията, проведени при двете проследявани групи пациенти, са подробно представени чрез описателен анализ и анализ на инферентните връзки (дедуктивен анализ). Представен е и алгоритъмът за проследяване на пациентите.

За да реши поставените задачи, д-р Милев прилага статистически методи върху включените в своето проучване болни, което подчертава научните достойнства на труда. Включни са методите на описателна статистика и Paired T-тест по двойки.

Резултатите са представени са изчерпателно, подробно илюстрирани и онагледени с таблици и фигури. Д-р Милев изследва влиянието на следоперативните резултати при двете групи пациенти. Дизайнът на проучването е тип „случай-контрола“ и пациентите са разпределени в 3 експериментални групи, разпределени в зависимост от приложения анестетик, и една контролна група. Проучени са следните показатели: усещане за болка, болничен престой, кростабулационен анализ на на болничния престой и степента на изпитваната болка резултатите, средно усещане за удовлетвореност на пациентите според вида на използвания анестетик. За да се проверят възможните връзки между изследваните показатели в извадката, са тествани различни асоциации с помощта на корелационен анализ на Pearson. Проучени са: Връзка между продължителността на действие на анестетика и оценката от старана на пациента на изпитвана болка, Връзка между действието на анестетика, неговата продължителност и оценката за степента на изпитваната болка, Взаимовръзки между всички изследвани индикатори в извадката, Взаимовръзки между прилагането на анестетици, броя на дните болничен престой и удовлетвореността на пациентите. Представени са резултати и от регресионен анализ.

Дискусията показва авторското отношение по проучвания проблем и способността на д-р Милев да анализира собствените получени резултати, съпоставяйки ги с резултатите на други авторски колективи.

Изводите са 3 на брой и произтичат от собствените получени резултати – т.е. обобщават достоверно резултатите от изследването.

Като **приноси** на дисертанта мога да призная:

Приноси с научен характер

1. Въпреки че дебатът за оптималната процедура за фейслифтинг продължава, мнозина биха се съгласили, че идеалната процедура е тази, която води до най-малък белег с минимум странични ефекти и най-добър резултат за пациента. Желанието на пациентите за по-малко инвазивни процедури с по-кратък възстановителен период се превръща в постоянен импулс за иновации в естетичната хирургия. Според световните бази данни като Medline, Cochrane Database, PubMed, EBSCO и др., през последните години въпреки високите цени на тъканните лепила хирурзите се съобразяват с индивидуалните изисквания на своите пациенти, а също и с подобрените качества на лепилата и наблюдаваните обещаващи по-добри резултати при фейслифтинга при тяхното прилагане. Дискусията дали да се използват лепила или дренаж при фейслифтинга продължава и само задълбочени научни проучвания ще докажат правотата на едната или другата теза.

Приноси с практически характер

2. В нашето проучване установихме преимущество на използваната техника, включваща употребата на тъканно лепило и хирургичен шев, при сравнението с контролна група пациенти, третирани с дренажи и хирургичен шев. В групата, третирана с тъканно лепило и хирургичен шев, се наблюдаваха по-добри резултати – по-бързо възстановяване, по-малко болка и отоци. Въпреки че този метод е свързан с по-големите финансови разходи, ползата за пациентите е очевидна – по-кратък възстановителен период и по-бързо връщане към пълноценен социален и емоционален живот. Според нашата преценка при тази интервенция решението за избора на

техническите пара-метри на процедурата трябва да бъде съгласувано между лекаря и пациента.

Д-р Спартак Милев е опитен специалист. Дисертационният му труд е с висока научна и практическа стойност, който допринася за оптимизиране избора на оперативните техники при фейслифтинга в естетичната хирургия. Това ми дава правото да предложа на високо уважаваното Научно жури да присъди на д-р Спартак Милев образователна и научна степен „ДОКТОР“.

Подпис:.....

Проф. д-р Т. Делийски, д.м.н.

Дата: 11.09.2019г.